

Іван Іваненко

Від часу свого постання Церква Христова покликана здійснювати місіонерську діяльність, яка в різні періоди історії супроводжувалась мученицькими подвигами, якими християни засвідчували свою віру. Саме через таке свідчення надихалося і навороталося чимало людей тієї чи іншої епохи.

Ісус Христос, будучи на землі, посилав своїх учнів на проповідь (пор. Мт 10,5-8). Іншого разу Ісус каже: «Слуга не більший від пана свого. Переслідували Мене – переслідуватимуть і вас» (Йо 8,23), себто попереджає про непростий шлях кожного з своїх апостолів та учнів. Однак сама ідея мучеництва як свідчення віри найкраще виражається словами з Нагірної проповіді Христа: «Блаженні ви, коли вас будуть зневажати, гонити та вигворювати всяке лихо на вас, обмовляючи мене ради» (Мт 5,11). Ці слова надають сенс мучеництву як проповідуванню Царства Божого.

У ранній період Церкви саме феномен мучеництва став головним рушієм поширення віри. Першим етапом стала мученицька смерть первомученика архидиякона Стефана, подвиг якого описаний в книзі Діяння апостолів (7 глава). Після цієї смерті і початку гонінь з боку Синедріону християни почали покидати Палестину і селитись поміж іншими народами, де проповідували Благовість Христа. Яскравим прикладом мучеництва як місіонерства є святі апостоли, які за словом Христовим розійшлися і проповідували по різних кутках світу, де і зазнали мученицької смерті: апостоли Петро і Павло загинули мученицькою смертю у Римі; Тома в Індії; Матей у Ефіопії.

Ранні християни розуміли переслідування за віру як невід'ємну частину своєї участі у долі

свого Вчителя. На той час проповідувати Євангеліє було надзвичайним ризиком, бо означало втрату суспільного становища, поваги а то і власного життя. Але проповідування віри в Христа Спасителя (сучасною мовою – місійність) надихала ранніх християн до самопожертви. Такий зв'язок між місійністю і мучеництвом влучно описав один німецький богослов такими словами: «Місійна праця веде до мучеництва, а мучеництво набирає місійного характеру».

Зі свідчень мученицьких актів можна зауважити, що при мучеництві того чи іншого святого часто трапляються свідчення радості, а смерть за Христа вважається великим Божим даром. Ще одним стимулом до мучеництва було бажання явити світові досконалу любов, взуруючись на Ісуса Христа. Мученики є автентичними свідками віри, тому що вони свідчать істину Христову у любові і сопричасті з Ним ціною власного життя. Первісна Церква була переконана, що мученики є насінням християн .

Отже майбутнє християнства – за місіонерами, які наважуються на відважний крок – понести добру новину язичникам навіть ціною власного життя. Людей завжди вражало, як християни в часи переслідувань йшли на смерть з радістю, благословляючи своїх гонителів. І під час гонінь виявлялась дуже парадоксальна річ: чим більше християнство було переслідуване, заборонене, тим більше воно укріплялось і поширювалось. Бачачи, як помирають християни – відважно, з лагідністю, прощаючи і благословляючи своїх мучителів, велика кількість язичників наверталася у християнство. Готовність християн піти на мученицьку смерть була найкращим доказом і свідченням правдивої віри іншим народам. Вони, проводячи свою місійну діяльність, проповідували життя, смерть і воскресіння Ісуса Христа, через яке прийшло спасіння. Своїм прикладом вони наслідували Христа, приймаючи страждання і смерть так само, як і їх Спаситель. Саме через таке дієве свідчення блага вість про Христа не здавалася якоюсь вигадкою чи легендою, а справжньою реальністю, яка закликала кожну людину слідувати за Христом.

Досвід мучеництва дає нам можливість віднайти втрачене розуміння того, що означає бути Церквою . Сучасні мученики навчають своїм прикладом, щоб наша проповідь Христа не була залежною від зовнішніх обставин сьогодення, показують, як виконувати Божу волю через свідчення правдивої віри іншим народам маючи на своїх устах слова нашого Спасителя: «Радійте того дня і веселіться, бо ваша нагорода велика на небі» (Мт 5,12). Саме приклад мучеників заохочував християн усіх часів до нечуваних звершень.

Мученики та ісповідники у новітній період Церкви надихалися стійкістю і вірою своїх попередників перших століть християнства і йшли тією ж дорогою віри, проповідництва і смерті за Христа . У всі епохи і часи від початку Церкви християни подавали і подають автентичне свідчення віри, яке було і є одним із найбільш переконливих способів проповідництва та місіонерства. В сучасному світі найбільш переслідуваною релігією є

християнство. Це характерно для африканських країн і Близького Сходу, де панівною релігією є іслам, Північної Кореї, Індії тощо. Сучасні мученики своїм подвигом та свідченням Христа репрезентують ту ж відвагу, мужність, сміливість, які панували в первісній Церкві. Бути у наш час свідком Христа означає бути свідомим свого вибору і усвідомленням того, що кров, пролита мучениками, не є даремною, а вже тепер приносить рясні плоди у формі священничих та чернечих покликань. Кожен християнин повинен бути готовим в будь-яку хвилину засвідчити свою віру у Христа та стати Його свідком у світі.

Іван ІВАНЕНКО, Кров мучеників – насіння християн // СЛОВО №2 (78), червень-серпень 2019